

Oppiaine: Äidinkieli ja kirjallisuus

Oppimäärän nimi: SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS 1–2

Vuosi- luokat	Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
	Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
1	T1 Oppilas harjoittelee yksinkertaisia ja omaan arkielämään liittyviä vuorovaikutustilanteita omassa ryhmässä. Oppilas kuuntelee ja tunnistaa ikätasolleen sopivia tekstejä.	<p>S1 Harjoitellaan ympäristön kielellistä jäsentämistä ja nimeämistä.</p> <p>Harjoitellaan kohteliasta kielenkäyttöä, kysymistä, vastaamista, pyytämistä, kertomista, mielipiteen ilmaisua ja tunteista kertomista arjen ja koulun kielenkäyttötilanteissa.</p> <p>Opetuksessa huomioidaan positiivisen kasvun ja oppimisen näkökulma, kannustava palaute ja oppilaan vahvuuksien tunnistaminen.</p> <p>Tutustutaan jokapäiväisiin tervehdyksiin, ohjeisiin, pyyntöihin, kieltöihin ja muiden arkisten asioiden ilmaisuun opettajan ohjauksessa.</p> <p>Nimetään tunteita ja harjoitellaan tunnetaitoja.</p>	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, L4 Monilukutaito
2	T1	<p>S1 Harjoitellaan ympäristön kielellistä jäsentämistä ja nimeämistä.</p> <p>Harjoitellaan kohteliasta kielenkäyttöä, kysymistä, vastaamista, pyytämistä, kertomista, mielipiteen ilmaisua ja tunteista kertomista arjen ja koulun kielenkäyttötilanteissa.</p>	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, L4 Monilukutaito
1	T2 Oppilas kartuttaa sanavarastoa erilaisista aihepiireistä ja osaa kertoa omista tunteistaan.	S1 Opetellaan huomaamaan, miten kieli toimii eri tilanteissa: kohteliaat ilmaukset, mielipide- ja	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen, L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus

		<p>tunneilmaukset, kysymysten rakentaminen, nykyhetki ja mennyt aika kerronnassa.</p> <p>Opetellaan nimeämään ympärillä olevia asioita ja esineitä ja keskustelemaan niistä.</p> <p>Toiminnalliset harjoitukset, leikit ja pelit</p> <p>Harjoitellaan vuorovaikutus- ja tunnetaitoja</p> <p>Roolileikki, muisti- ja korttipelit, kuvakorteista kertominen, kuvasanakirjan käyttö</p> <p>Kielitaitotasoon sopivaa lastenkirjallisuutta, satuja, kertomuksia, loruja</p>	<p>ja ilmaisu, L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen</p>
2	T2 Oppilas osaa kertoa omista ajatuksistaan ja keskustella erilaisista aiheista.	<p>S1 Opetellaan huomaamaan, miten kieli toimii eri tilanteissa: kohteliaat ilmaukset, mielipide- ja tunneilmaukset, kysymysten rakentaminen, nykyhetki ja mennyt aika kerronnassa.</p> <p>Vahvistetaan ympärillä olevien asioiden ja esineiden nimeämistä ja keskustellaan niistä.</p> <p>Toiminnalliset harjoitukset, leikit ja pelit</p> <p>Harjoitellaan vuorovaikutus ja tunnetaitoja</p> <p>Roolileikki, muisti- ja korttipelit, kuvakorteista kertominen, kuvasanakirjan käyttö</p> <p>Kielitaitotasoon sopivaa lastenkirjallisuutta, satuja, kertomuksia, loruja</p>	<p>L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen, L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, L7 Osallistuminen vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen</p>
1	T3 Oppilas kehittää mielikuvitustaan ja ilmaisuaan leikin ja draaman kautta.	<p>S1 Harjoitellaan ääntämistä, kuullun ymmärtämistä, toisten kuuntelemista ja toisilta viestijöiltä oppimista. Hyödynnetään rooli- ja teatterileikkejä sekä muita</p>	<p>L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen, L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus</p>

		vuorovaikutusharjoituksia satujen, tarinoiden, lorujen ja tietotekstien käsittelyssä.	ja ilmaisu, L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen
2	T3 Oppilas osallistuu erilaisiin ilmaisutilanteisiin ja ilmaisee itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman keinoin.	<ul style="list-style-type: none"> • S1 Harjoitellaan ääntämistä, kuullun ymmärtämistä, toisten kuuntelemista ja toisilta viestijöiltä oppimista. Hyödynnetään rooli- ja teatterileikkejä sekä muita vuorovaikutusharjoituksia satujen, tarinoiden, lorujen ja tietotekstien käsittelyssä. Käytetään draaman monipuolisia työtapoja, kuten patsaat ja tilannekuvat sekä niistä kehitetyt lyhyet näytelmät • ajatusäänet ja puhutut äänet, kätkeytyt ajatukset • yhteinen kirjoittaminen/roolissa kirjoittaminen: uutinen, päiväkirja, kirjeet jne. • haastattelu roolissa • improvisaatiot • tarinankerronta • nuket ja nukketeatteri. 	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen, L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen
Tekstien tulkitseminen			
1	T4 Oppilas oppii lukemaan ja kartuttaa sana- ja käsitevarastoaan luetunymmärtämisessä.	S2: Edistetään lukemaan oppimista ja tekstin merkitysten ymmärtämistä hyödyntäen käsitteitä teksti, kuva, otsikko, kappale, virke, lopetusmerkki, sana, tavu, kirjain ja äänne. Opetuksessa valitaan luettavat ja käsiteltävät tekstit ottaen huomioon oppilaan kehittyvä suomentaito. Teksteissä otetaan huomioon myös kulttuurisen osaamisen ja moninaisuuden näkökulma. Oma äidinkieli kulkee rinnalla myös tekstien suhteen.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen, L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, L4 Monilukutaito

		<p>Tarkastellaan ja luetaan kuvia, kirjaimia ja otsikoita. Ennakoidaan, tutkitaan ja työstetään tekstiä (mm. piirtäminen, kirjoittaminen, draama, keskustelu).</p> <p>Käsitellään tarinoita toiminnallisesti ja draaman keinoin.</p>	
2	<p>T4 Oppilas vahvistaa lukutaitoaan sekä luetunymmärtämistaitojaan <i>ikä- ja kielitaitotasolleen sopivissa teksteissä.</i></p>	<p>S2: Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita, laajennetaan käsite- ja sanavarantoa sekä opitaan tunnistamaan kerronnan pääkäsitteitä (päähenkilö, tapahtumapaikka, -aika ja juoni).</p> <p>Opetuksessa valitaan luettavat ja käsiteltävät tekstit ottaen huomioon oppilaan kehittyvä suomentaito. Teksteissä otetaan huomioon myös kulttuurisen osaamisen ja moninaisuuden näkökulma. Oma äidinkieli kulkee rinnalla myös tekstien suhteen. Kasvatetaan sanavarastoa yhteisellä keskustelulla luetun pohjalta.</p> <p>Luetaan erilaisia tekstejä, joita käsitellään yhdessä (esim. tekstin pilkkominen ja avainsanojen etsiminen).</p> <p>Käsitellään tarinoita toiminnallisesti ja draaman keinoin.</p>	<p>L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen, L2 kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, L4 Monilukutaito</p>
1	<p>T5 Oppilas innostuu lukemaan <i>ikä- ja kielitaidolleen</i> sopivia tekstejä ja kirjallisuutta.</p>	<p>S2 Harjoitellaan yhteisten ja oman kiinnostusten mukaisten kaunokirjallisten ja tietotekstien lukemista, tutkitaan niiden merkityksiä ja rakenteita, luetun liittämistä omiin kokemuksiin sekä lukukokemusten jakamista.</p> <p>Työskennellään muun muassa kuvien, lasten kirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa.</p> <p>Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa ja kuvaavissa teksteissä.</p>	<p>L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, L4 Monilukutaito</p>

		<p>Oppilasta ohjataan valitsemaan, lukemaan ja tarkastelemaan tekstejä oma taitotaso huomioon ottaen, tavoitteena myös sanavaraston laajentaminen ja käsitteiden avaaminen.</p> <p>Tutustutaan kirjastoon ja jaetaan lukukokemuksia eri tavoin ja menetelmin. Toiminnassa korostuvat tarinoiden toiminnallinen ja draamallinen käsittely, visuaalisuus, pelillisuus ja elämyksellisyys.</p>	
2	T5 Oppilas lukee ikä- ja kielitaidolleen sopivia tekstejä ja oppii keskustelemaan lukemastaan.	<p>S2 Harjoitellaan yhteisten ja oman kiinnostusten mukaisten kaunokirjallisten ja tietotekstien lukemista, tutkitaan niiden merkityksiä ja rakenteita, luetun liittämistä omiin kokemuksiin sekä lukukokemusten jakamista. Työskennellään muun muassa kuvien, lasten kirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa.</p> <p>Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa ja kuvaavissa teksteissä.</p> <p>Oppilasta ohjataan valitsemaan, lukemaan ja tarkastelemaan tekstejä oma taitotaso huomioon ottaen, tavoitteena myös sanavaraston laajentaminen ja käsitteiden avaaminen.</p> <p>Käytetään kirjastoa ja jaetaan lukukokemuksia eri tavoin ja menetelmin. Toiminnassa korostuvat tarinoiden toiminnallinen ja draamallinen käsittely, visuaalisuus, pelillisuus ja elämyksellisyys.</p>	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, L4 Monilukutaito
	Tekstien tuottaminen		

<p>1</p>	<p>T6 Oppilas tuottaa yksinkertaisia puhuttuja tekstejä ja oppii kirjoittamaan sanoja, lauseita ja lyhyitä tekstejä.</p>	<p>S3 Tutustutaan eri tekstilajeihin ja niiden piirteisiin, kuten sanastoon ja fraseologiaan sekä kieliopillisiin rakenteisiin.</p> <p>Opetuksessa pyritään huomioimaan tuottamisen ilo omien tarinoiden ja tekstien kautta, ottaen huomioon oppilaan ikä- ja taitotaso.</p> <p>Tarkastellaan yksinkertaisten viestien, esimerkiksi tekstiviestien, postikorttien ja reseptien, rakennetta ja sanastoa sekä luetaan niitä ja harjoitellaan niiden tuottamista ohjatusti.</p> <p>Tekstilajien tarkastelussa käytetään malleja erilaisista tekstilajeista.</p> <p>Pohditaan sanojen ja sanontojen merkityksiä sekä sanavalintoja teksteissä ja laajennetaan käsitevarantoa.</p>	<p>L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, L4 Monilukutaito</p>
<p>2</p>	<p>T6 Oppilas oppii tuottamaan erilaisia tekstilajeja puhuen ja kirjoittaen.</p>	<p>S3 Tutustutaan eri tekstilajeihin ja niiden piirteisiin, kuten sanastoon ja fraseologiaan sekä kieliopillisiin rakenteisiin</p> <p>Opetuksessa pyritään huomioimaan tuottamisen ilo omien tarinoiden ja tekstien kautta, ottaen huomioon oppilaan ikä- ja taitotaso.</p> <p>Tarkastellaan yksinkertaisten mainosten, uutisten ja muiden tekstilajien rakennetta ja sanastoa sekä luetaan niitä ja harjoitellaan niiden tuottamista ohjatusti.</p> <p>Tekstilajien tarkastelussa käytetään malleja erilaisista tekstilajeista. Pohditaan sanojen ja sanontojen</p>	<p>L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, L4 Monilukutaito</p>

		merkityksiä sekä sanavalintoja teksteissä ja laajennetaan käsitevarantoa.	
1	T7 Oppilas oppii käsin kirjoittamista ja tutustuu näppäintaitoihin.	<p>S3 Harjoitellaan erilaisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstilajien tuottamista yksin ja ryhmässä. Harjoitellaan käsin kirjoittamista ja näppäintaitoja.</p> <p>Kerrotaan sanoja, lauseita sekä lyhyitä tekstejä ja tarinoita suullisesti ja kirjallisesti.</p> <p>Hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa kirjoitusharjoituksissa ja harjoitellaan näppäintaitoja.</p> <p>Varataan riittävästi aikaa peruskirjoitustaidon harjoittamiselle.</p>	L4 Monilukutaito, L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
2	T7 Oppilas vahvistaa käsin kirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoa sekä harjoittelee tekstien suunnittelun ja tuottamisen taitoja.	<p>S3 Harjoitellaan erilaisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstilajien tuottamista yksin ja ryhmässä. Harjoitellaan käsin kirjoittamista ja näppäintaitoja.</p> <p>Kerrotaan lauseita sekä lyhyitä tekstejä ja tarinoita suullisesti ja kirjallisesti.</p> <p>Hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa kirjoitusharjoituksissa ja harjoitellaan näppäintaitoja.</p> <p>Varataan riittävästi aikaa peruskirjoitustaidon harjoittamiselle.</p>	L4 Monilukutaito, L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
1	T8 Oppilas kehittää oikeinkirjoitustaan sanalauseitasolla.	<p>S3 Tutustutaan eri tekstilajeihin ja niiden piirteisiin, kuten sanastoon ja fraseologiaan sekä kieliopillisiin rakenteisiin.</p> <p>Opetellaan isojen ja pienten tekstauskirjainten piirtämistä sekä niillä kirjoittamista ja näppäintaitoja.</p>	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- Ja viestintäteknologinen osaaminen

		Tuetaan oikeinkirjoitustaidon kehittymistä fonologisen tietoisuuden harjoitteiden ja lukemisen avulla (kirjain-äännevastaavuus, tavuttaminen, sana).	
2	T8 Oppilas kehittää oikeinkirjoituksen perusasioita.	S3 Tutustutaan eri tekstilajeihin ja niiden piirteisiin, kuten sanastoon ja fraseologiaan sekä kieliopillisiin rakenteisiin. Vahvistetaan tekstauskirjainten piirtämistä sekä niillä kirjoittamista ja näppäintaitoja. Vahvistetaan oikeinkirjoitustaidon kehittymistä fonologisten harjoitteiden ja lukemisen avulla (kirjain-äännevastaavuus, tavuttaminen, sana, sanaväli, lause).	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- Ja viestintäteknologinen osaaminen
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen			
1	T9 Oppilas tekee havaintoja oman lähipiirinsä erilaisista puhetavoista. Oppilas oppii havainnoimaan omaa kielenkäyttöään eri tilanteissa.	S4 Pohditaan kielen ja kulttuurin merkitystä erilaisissa koulun vuorovaikutustilanteissa ja monenlaisissa kuulluissa ja luetuissa teksteissä ja havainnoidaan eri kieliä ja puhetapoja koulussa, medioissa ja vapaa-ajan tilanteissa. Opiskellaan keskustelussa tarvittavia kielitiedon käsitteitä. Oppilasta kannustetaan kuuntelemaan ja lukemaan sekä suomeksi että omalla ensimmäisellä kielellä tai kielillä. Ohjataan arvostamaan sekä omaa että suomalaista kulttuuriperintöä. Tuetaan oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä. Puhekieli, yleiskieli, kirjakieli, erilaiset puhetavat, koulun eri kielet. Tehdään havaintoja eri	L4 Monilukutaito, L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys, L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

		<p>puhetavoista, koulussa ja vapaa-ajalla esillä olevista kielistä sekä kielenkäytön vaikutuksesta muihin.</p> <p>Pohditaan yhdessä sanoja, sanontoja ja ilmaisutapoja, leikitellään kielellä lorujen, runojen ja sanaleikkien avulla.</p>	
2	T9 Oppilas tiedostaa erilaisia puhetapoja ja ymmärtää oman kielenkäytön vaikutuksen vuorovaikutustilanteissa.	<p>S4 Pohditaan kielen ja kulttuurin merkitystä erilaisissa koulun vuorovaikutustilanteissa ja monenlaisissa kuulluissa ja luetuissa teksteissä ja havainnoidaan eri kieliä ja puhetapoja koulussa, medioissa ja vapaa-ajan tilanteissa. Opiskellaan keskustelussa tarvittavia kielitiedon käsitteitä.</p> <p>Oppilasta kannustetaan kuuntelemaan ja lukemaan sekä suomeksi että omalla ensimmäisellä kielellä tai kielillä.</p> <p>Ohjataan arvostamaan sekä omaa että suomalaista kulttuuriperintöä.</p> <p>Tuetaan oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä.</p> <p>Puhekieli, yleiskieli, kirjakieli, erilaiset puhetavat, koulun eri kielet (koulun, kodin ja muun lähipiirin, puhekielet ja murteet). Tehdään havaintoja eri puhetavoista, koulussa ja vapaa-ajalla esillä olevista kielistä sekä kielenkäytön vaikutuksesta muihin.</p> <p>Pohditaan yhdessä sanoja, sanontoja ja ilmaisutapoja, leikitellään kielellä lorujen, runojen ja sanaleikkien avulla.</p>	<p>L4 Monilukutaito, L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys, L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen</p>

1	T 10 Oppilas innostuu kartuttamaan luku- ja kuuntelukokemuksiaan ikä- ja kielitaitotasonsa mukaisesti ja oppii käyttämään kirjastoa sekä tutustuu suomalaisiin kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin sekä lastenkulttuuritarjontaan.	S4 Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa. Tutustutaan koulukirjaston käyttöön. Luetaan itselle sopivaa kirjallisuutta. Tutustutaan lastenkulttuuriin ja tapakulttuuriin omassa lähiympäristössä, juhlaperinteisiin sekä joihinkin kansanperinteen muotoihin. Tutustutaan alueella esimerkiksi kirjaston lastenosaston tarjontaan ja erilaisiin tapahtumiin. Tutustutaan museon, teatterin ja erilaisten järjestöjen sekä yhdistyksien lastenkulttuuritarjontaan mahdollisuuksien mukaan.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, L4 Monilukutaito
2	T 10 Oppilas lukee ikätasolle sopivaa lastenkirjallisuutta ja tutustuu alueen lastenkulttuuritarjontaan.	S4 Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa. Hyödynnetään kirjastopalveluita. Luetaan itselle sopivaa kirjallisuutta. Tutustutaan lastenkulttuuriin ja tapakulttuuriin omassa lähiympäristössä, juhlaperinteisiin sekä joihinkin kansanperinteen muotoihin. Tutustutaan alueella esimerkiksi kirjaston lastenosaston tarjontaan ja erilaisiin tapahtumiin. Tutustutaan museon, teatterin ja erilaisten järjestöjen sekä yhdistyksien lastenkulttuuritarjontaan mahdollisuuksien mukaan.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, L4 Monilukutaito
1	T11 Oppilas tutustuu eri kulttuurien kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin ja eläytyy erilaisten ihmisten elämäntilanteisiin.	S4 Tutustutaan eri kulttuurien kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin. Monikulttuuriset tapahtumat ja teemapäivät sekä eri kulttuurien juhlapäivät ja kansanperinnepäivät	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

		<p>Hyödynnetään vanhempien ja alueen sidosryhmien kieli- ja kulttuuriosaamista erilaisten tuntien tai tapahtumien toteutuksessa.</p> <p>Koulun arjessa huomioidaan eri kieli- ja kulttuuriryhmien moninaisuus.</p>	
2	T11 Oppilas tunnistaa ja arvostaa eri kieliä ja kulttuureita ja eläytyy eri ihmisten asemaan.	<p>S4 Tutustutaan eri kulttuurien kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin.</p> <p>Monikulttuuriset tapahtumat ja teemapäivät sekä eri kulttuurien juhlapäivät ja kansanperinnepäivät.</p> <p>Hyödynnetään vanhempien ja alueen sidosryhmien kieli- ja kulttuuriosaamista erilaisten tuntien tai tapahtumien toteutuksessa.</p> <p>Koulun arjessa huomioidaan eri kieli- ja kulttuuriryhmien moninaisuus.</p>	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena			
1	T12 Oppilas rakentaa myönteistä minäkäsitystä itsestään kielenoppijana.	<p>S5 Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa. Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena.</p> <p>Laajennetaan sanavarastoa ja vahvistetaan oppilaan sosiaalista kielitaitoa sekä luodaan perustaa eri tiedonalojen kielten oppimiselle.</p> <p>Tutustutaan erilaisiin laitteisiin ja sähköisiin oppimisympäristöihin.</p>	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen, L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, L4 Monilukutaito

		Kannustetaan oppilasta käyttämään osaamiaan kieliä.	
2	T12 Oppilas harjoittelee kielenkäyttöä monipuolisesti lukijana, viestijänä, tekstin tuottajana ja kielenoppijana.	<p>S5 Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa. Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena.</p> <p>Laajennetaan sanavarastoa ja vahvistetaan oppilaan sosiaalista kielitaitoa sekä luodaan perustaa eri tiedonalojen kielten oppimiselle.</p> <p>Hyödynnetään erilaisia laitteita ja sähköisiä oppimisympäristöjä.</p>	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen, L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, L4 Monilukutaito
1	T13 Oppilas kehittää sanavarastoaan eri oppiaineissa.	<p>S5 Tarjotaan erilaisia malleja kouluun ja oppimiseen liittyvistä kielenkäyttötilanteista ja tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin sekä opetellaan niiden keskeisimpiä sanoja ja käsitteitä kuvien ja muiden havaintovälineiden avulla.</p> <p>Hyödynnetään eri oppiaineiden sisältöihin suunniteltuja sähköisiä oppimismateriaaleja ja oppimispelejä.</p> <p>Kielitietoinen opetus kaikissa oppiaineissa ja yhteistyö luokan- ja aineenopettajan välillä.</p>	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen, L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, L4 Monilukutaito
2	T13 Oppilas kehittää kielitaitoaan eri oppiaineissa ja tutustuu eri tekstilajeihin.	<p>S5 Tarjotaan erilaisia malleja kouluun ja oppimiseen liittyvistä kielenkäyttötilanteista.</p> <p>Tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin ja opetellaan niiden keskeisimpiä sanoja ja käsitteitä.</p> <p>Hyödynnetään eri oppiaineiden sisältöihin suunniteltuja sähköisiä oppimismateriaaleja ja oppimispelejä.</p>	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen, L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, L4 Monilukutaito

		Kielitietoinen opetus kaikissa oppiaineissa ja yhteistyö luokan- ja aineenopettajan välillä.	
1	T14 Oppilas kiinnostuu kielenoppimisesta ja harjoittelee arvioimaan omaa kielenoppimistaan.	S5 Tehdään yksinkertaisia eri oppiaineisiin liittyviä tiedonhankintatehtäviä itsenäisesti ja ryhmässä tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille. Oppilas harjoittelee arvioimaan itse omaa kielenoppimistaan. Kannustetaan oppilasta oman äidinkielen opiskeluun.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen, L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, L4 Monilukutaito
2	T14 Oppilas havainnoi kielitaitoaan erilaisissa tilanteissa sekä arvioi omaa kielenoppimistaan.	S5 Tehdään yksinkertaisia eri oppiaineisiin liittyviä tiedonhankintatehtäviä itsenäisesti ja ryhmässä tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille. Oppilas arvioi itse omaa kielenoppimistaan. Kannustetaan oppilasta oman äidinkielen opiskeluun.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen, L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, L4 Monilukutaito

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1–2

Oppilaan kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitojen oppiminen tapahtuu kielenkäyttötilanteissa sekä monipuolisessa työskentelyssä kielen avulla. Sisällöt valitaan siten, että oppilas voi laajentaa omaan kieleen, kirjallisuuteen ja muuhun kulttuuriin liittyvää osaamistaan monipuolisesti. Sisällöt tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät sekä oppilaiden kokemuksia että paikallisia mahdollisuuksia. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille.

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen: Harjoitellaan kohteliasta kielenkäyttöä, kysymistä, vastaamista, pyytämistä, kertomista, mielipiteen ilmaisua ja tunteista kertomista arjen ja koulun kielenkäyttötilanteissa. Opetellaan huomaamaan, miten kieli toimii eri tilanteissa: kohteliaat ilmaukset, mielipide- ja

tunneilmaukset, kysymysten rakentaminen, nykyhetki ja mennyt aika kerronnassa. Harjoitellaan ääntämistä, kuullun ymmärtämistä, toisten kuuntelemista ja toisilta viestijöiltä oppimista. Hyödynnetään rooli- ja teatterileikkejä sekä muita vuorovaikutusharjoituksia satujen, tarinoiden, lorujen ja tietotekstien käsittelyssä.

S2 Tekstien tulkitseminen: Edistetään lukemaan oppimista ja tekstin merkitysten ymmärtämistä hyödyntäen käsitteitä teksti, kuva, otsikko, kappale, virke, lopetusmerkki, sana, tavu, kirjain ja äänne. Harjoitellaan yhteisten ja oman kiinnostuksen mukaisten kaunokirjallisten ja tietotekstien lukemista, tutkitaan niiden merkityksiä ja rakenteita, luetun liittämistä omiin kokemuksiin sekä lukukokemusten jakamista. Työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa ja kuvaavissa teksteissä. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita, laajennetaan sana- ja käsitevarantoa sekä opitaan tunnistamaan kerronnan peruskäsitteitä (päähenkilö, tapahtumapaikka, -aika ja juoni).

S3 Tekstien tuottaminen: Tutustutaan eri tekstilajeihin ja niiden piirteisiin, kuten sanastoon ja fraseologiaan sekä kieliopillisiin rakenteisiin. Harjoitellaan erilaisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstilajien tuottamista yksin ja ryhmässä. Harjoitellaan käsin kirjoittamista ja näppäintaitoja.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen: Pohditaan kielen ja kulttuurin merkitystä erilaisissa koulun vuorovaikutustilanteissa ja monenlaisissa kuulluissa ja luetuissa teksteissä ja havainnoidaan eri kieliä ja puhetapoja koulussa, medioissa ja vapaa-ajan tilanteissa. Opiskellaan keskustelussa tarvittavia kielitiedon käsitteitä. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa. Tutustutaan eri kulttuurien kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin.

S5 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena: Tarjotaan erilaisia malleja kouluun ja oppimiseen liittyvistä kielenkäyttötilanteista ja tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin. Tehdään yksinkertaisia eri oppiaineisiin liittyviä tiedonhankintatehtäviä itsenäisesti ja ryhmässä tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille. Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa. Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena.

SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen tehtävä, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet, ohjaus, eriyttäminen ja tuki sekä oppimisen arviointi koskevat myös suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää.

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1–2

Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimisympäristö rakennetaan monipuoliseksi teksti- ja kieliympäristöksi. Saatavilla tulee olla paljon oppilaita kiinnostavaa kirjallisuutta ja monimuotoisia tekstejä. Tekstejä tuotetaan yksin ja yhdessä ja niitä julkaistaan luokassa ja lähipiirissä. Kieltä tutkitaan leikinomaisesti, esimerkiksi rooli-, draama- ja teatterileikin keinoin. Opetusta eheytetään niin, että äidinkielen taitojen oppiminen nivoutuu ilmiöiden kielelliseen hahmottamiseen eri oppiaineiden yhteydessä. Koulu- tai lähikirjaston toimintaan ja erilaisiin lasten kulttuuritapahtumiin tutustuminen laajentavat oppimisympäristöä luokan ulkopuolelle. Lisäksi hyödynnetään lähiympäristön ja median kulttuurista monimuotoisuutta. Opetuksessa korostuvat kokemusten ja elämysten jakaminen sekä taitojen harjoittelu yhdessä ja yksin, myös viestintäteknologiaa hyödyntäen. Draamaa integroidaan kirjallisuuteen ja muihin oppiaineisiin, esimerkiksi musiikkiin, liikuntaan ja ympäristöoppiin.

Joensuussa suomi toisena kielen opetusta järjestetään erillisessä ryhmässä, osittain suomen kielen ja kirjallisuuden oppitunneilla ja osittain S2-ryhmässä, samanaikaisopetuksena tai edellisten yhdistelmänä.

Tavoitteet sekä suomen kieli ja kirjallisuus- että S2-opetuksessa muodostavat jatkumon. Tämän vuoksi sama tavoite koskee useaa eri vuosiluokkaa, eikä mitään tavoitetta voi kokonaan poistaa joltakin vuosiluokalta. Tietyt opetuksen tavoitteet ja sisällöt voivat kuitenkin painottua jollain tietyllä vuosiluokalla. Koska moni oppilas opiskelee suomea toisena kielenä kokonaan tai osittain suomi äidinkielenä -ryhmissä, vuosiluokkaistamisessa on pyritty ottamaan huomioon tämä näkökulma näiden kahden eri oppimäärän välillä.

Ainetietoiset työtavat tarkoittavat S2-opettajan ja aineenopettajien yhteistyötä. Suomi toisena kielenä -opetuksessa tulee ottaa huomioon eri oppiaineissa tarvittavat tekstilajit. Näiden taitojen harjoittelua ja hallintaa tuetaan S2-opetuksessa. Opetuksessa otetaan huomioon erilaiset oppimisympäristöt ja mm. yhteisprojektit, joiden kautta ohjataan oppilasta käyttämään monipuolisesti suomen kieltä oman äidinkielen kehittämiseen rinnalla kannustaen. Suomi toisena kielenä -opetuksessa kielitietoisuus merkitsee myös oppilaiden monikielisyys huomioimista ja hyödyntämistä opetuksessa. Suomi toisena kielenä -opetuksessa korostuvat erilaiset oppimisympäristöt ja -menetelmät, joiden tavoite on myös osallistaa ja edistää kulttuurista osaamista ja vuorovaikutusta autenttisissa kielen käyttötilanteissa. Erilaiset tieto- ja viestintäteknologian tuomat oppimisympäristöt ja niiden käyttöaidot ovat osa moninaisia oppimisympäristöjä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 1–2

Tavoitteena on tukea oppilaiden kielellistä kehitystä ja vuorovaikutustaitoja sekä luku- ja kirjoitustaidon oppimista yhteistyössä kotien kanssa. Kielellisiä vaikeuksia puheen, lukemisen ja kirjoittamisen alueella pyritään tunnistamaan mahdollisimman varhain. Opettaja mallintaa sanojen, virkkeiden ja tekstien lukemista ja ymmärtämistä sekä kirjoittamisen tapoja. Oppilaita ohjataan käyttämään mediavälineitä monipuolisesti ja turvallisesti. Kielellisesti taitavia oppilaita ohjataan haastavampien tehtävien, materiaalien ja tekstiympäristöjen pariin. Tekstit ja työtavat valitaan niin, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu.

Suomi toisena kielenä -oppijoiden taustat ovat moninaiset suomen kielenkin suhteen: osa on syntynyt Suomessa ja osa muuttaa Suomeen jossain vaiheessa perusopetusta. Opetuksessa on otettava huomioon oppijoiden erilaiset tarpeet ja sisältöjä voidaan ottaa aiemmilta vuosiluokilta. Oppilaalle tehdään tässä tapauksessa merkintä oppimäärän eriyttämisestä eri vuosiluokalle oppilaan omaan oppimissuunnitelmaan. Suomen kielen jatkumo ei voi muuten rakentua perustuksistaan käsin. Eriyttämisen suhteen on hyvä ottaa huomioon mm. oppilaan oma äidinkieli, Suomessa oloaika, aiempi koulutausta, sekä oppilaiden moninaiset tavat ja strategiat oppimiseen. Opetuksen eriyttämisessä keskeistä on työtapojen valinta sekä riittävä ohjaus oppilaan lähtökohdat ja erityistarpeet huomioon ottaen.

Oppilaan oppimisen arviointi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 1–2

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Yhteisen pohdinnan sekä palautteen antamisen ja saamisen avulla opettaja ohjaa niin koko opetusryhmän kuin yksittäisen oppilaan oppimista ja edistymistä. Vuosiluokilla 1–2 oppimisen arvioinnin päätehtävänä on tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla. Opettaja pyrkii saamaan kokonaiskuvan kunkin oppilaan kielellisestä kehityksen edistymisestä. Arviointiin perustuvan palautteen kautta oppilaat saavat tietoa kielitaitonsa vahvuuksista sekä edistymisestään opiskelemansa kielen oppijana. Oppilaat saavat myös monipuolisesti palautetta siitä, miten he ymmärtävät ja käyttävät kieltä, ilmaisevat itseään, osallistuvat yhteiseen keskusteluun sekä tuottavat ja tulkitsevat tekstejä. Laadukas ja kannustava palaute osaamisen eri alueilta on tärkeää. Se auttaa oppilaita huomaamaan onnistumisiaan ja edistymistään sekä motivoi suuntaamaan työskentelyään kielellisen kehityksen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Arviointi tuottaa tietoa myös opetuksen suunnittelua varten sekä auttaa havaitsemaan mahdollisia tuen tarpeita oppilaiden kielellisessä kehityksessä.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita äidinkielen ja kirjallisuuden eri oppimäärissä ovat

- edistyminen itsensä ilmaisemisessa ja vuorovaikutustaidoissa, sana- ja käsitevarannon karttuminen
- edistyminen lukutaidossa sekä tekstien ymmärtämisessä ja lukemisen harrastamisessa
- edistyminen tekstin tuottamisessa, erityisesti käsin kirjoittamisen ja näppäintaitojen kehittyminen

- edistyminen kielen ja kulttuurin ymmärtämisessä, erityisesti havaintojen tekeminen sanojen merkityksestä ja arjen kielenkäyttötilanteista.

Mikäli oppilas opiskelee suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää, huomioidaan tämä myös muiden oppiaineiden sisältöjen arvioinnissa. Oppilaan arvioinnin tulee aina pohjautua asetettuihin tavoitteisiin. Monikielisten oppilaiden arvioinnissa tulee myös ottaa huomioon oppilaan tausta ja vähitellen kehittyvä suomen kielen taito. Arvioinnissa käytetään monipuolisia ja joustavia arviointitapoja. Arvioinnissa huomioidaan oppilaan kokonaistilanne, ja oppilas saa osoittaa osaamistaan monin eri tavoin. Erilaisissa näyttötilanteissa varmistetaan, että kukin oppilas ymmärtää tehtäväksiannon ja saa riittävästi aikaa tehtävän suorittamiseen. Lisäksi huolehditaan mahdollisuuksista hyödyntää tarvittaessa tieto- ja viestintäteknologiaa ja antaa suullisia näyttöjä. Arviointi nähdään kokonaisuutena, jossa huomiota kiinnitetään erityisesti jatkuvan palautteen antamiseen sekä yhteistyöhön huoltajien kanssa.

Arviointi voi olla sanallista päättöarviointiin asti. Sanallisistakin arvioista tulee käydä ilmi, onko oppilas suoriutunut hyväksytysti lukuvuoden opinnoista kussakin opinto-ohjelmaansa kuuluvassa oppiaineessa. Perusopetuksen päättötodistuksessa arviointi on aina numeerinen. Vain oppilas, jolla on väestörekisterissä merkittynä äidinkieli muu kuin suomi, voi saada perusopetuksen päättötodistuksessa päättöarvioinnin suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärässä.